

בעזה"ש"ת

קונטרס

נועם התורה

פרשת אחרי – קדושים

לפתוח ולהלהיב הלבבות

לאהבה וליראה את ה'

מתוך שיחותיו של

מורינו הגה"צ רבי נחמן בידרמן שליט"א

- גליון קצח -

ברוקלין ניו יארק יצ"ו - תשפ"ה לפ"ק

כל הזכויות שמורות
להערות והארות: 718-259-5435

נערך ונסדר ע"י:

ישר
Publishing & Production
718.484.2189

פרשת אחרי קדושים

הנה עתה בעמדינו בין פסח לעצרת ימי ספירת העומר, אשר ניתנו לישראל כדי שיטהרו מזוהמתם ולטהרנו ולקדשינו בקדושה ש"מ, ועיקר הטהרה בימים אלו היא ע"י תיקון המידות וטהרתם כנודע מתלמידי ר"ע, והזמן גרמא וענינא דיומא הוא. ולכן שפיר מובן היטב קריאת פרשיות אלו בימי הספירה שהקריאה מעורר הזמן, דבפ' תזריע מצורע כתיבי הלכות נגעים הבאים על עוון לה"ר, ומוציא רע [נוט' מצורע] וטהרתו, ופ' אחרי שהוא עבודת יוהכ"פ לפני ה' תטהרו, ולאחריו קדושים תהיו, טהרה וקדושה [ועניני בין אדם לחבירו], והרי יוהכ"פ ג"כ איקרי שבת שבתון כיום השב"ק, וזהו הסמיכות לקרא דאת שבתותי תשמורו (ויקרא יט, ל) כי היא מקור הברכה.

ואמנם כן הוא דש"ק ויוהכ"פ שווים הם בשביתתם, אבל באמת קדושת השבת עולה על כולנה, וכמש"א וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים, גם מיוהכ"פ. והראי' לכך, מחומרת העונש הכתובים בתורה"ק על מחללי', דשבת בסקילה ויוהכ"פ בכרת, ומידה טובה מרובה וכו'.

וב"מ במתני' (מגילה פ"ג מ"א) בשבת במנחה ושני וחמישי קורין שלשה, בר"ח ובחזה"מ קורין ארבעה, ביו"ט חמשה ביוהכ"פ ששה ובשבת שבעה, ובגמ' שם ילפי' לה משבעה רואי פני המלך, ובאמת גם בשבת יש מחילת עוונות, וכמשאחז"ל (שבת קיח, ב) אפי' עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, ושם בגמ' (קט, ב) כל האומר ויכולו בע"ש שני מלאכי השרת מניחין ידיהם על ראשו ואומרים לו וסר עוונך וחטאתך תכופר, אבל עיקרו של יום השבת הוא קדושתו שהיא למעלה מכל הזמנים, ויוהכ"פ עיקרו של היום וקדושתו הוא לפני הוי"ה תטהרו, ועתה שנשמכו שתי שבתות הללו דש"ק ויוהכ"פ, ע"ז רמזו לנו חז"ל (שם קיח, ב) אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את 'שבתותי', וכתיב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו', אכי"ר^א.

קדושים תהיו – ואנשי קודש תהיו לי ☞

בספר החינוך (מצוה רי"ב - רס"ב) מונה בפר' קדושים חמישים מ"ע ול"ת, ורובם המה המצוות שבין אדם לחבירו. ולכאורה תקשי דפתח

א. בספה"ק בית אהרן בפרשתן כתב על אביו הק', שכשהיה קורא בשבת זה פ' יוה"כ, היה לו געגועין גדולים על יוה"כ כמעט עד כלות הנפש, והיה אומר משל

קרא בקדושים תהיו שהוא מצוה שבין אדם למקום, ועל שמו נקרא פרשה זו, ולהלן כתיבי הרבה מצוות שבין אדם לחבירו בזאח"ז. ובספה"ק מובא בשם הרבי ר' בונים מפרשיסחא זי"ע לדייק, אמאי כתיב בתורה 'קדושים תהיו' חסר וא"ו 'קדשים תהיו' עי"ש. (קול מבשר ח"א פ' קדושים אות ט, וע"ע אלשיך הק' ריש פרשתן).

ויש לומר בזה, דהנה 'קדושה' פירושו להיות מובדל ומופרש, וכביכול השי"ת נקרא קדוש ע"ש שהוא פרוש ומובדל מכל מושג, ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, ונצטוינו בזה להיות קדושים כדפירש"י הו' פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, פי' שצריך להוסיף גדר וסייג בדבר זה, וכן מצינו במאה"כ (ויקרא יא מד) 'והתקדשתם והייתם קדושים' לענין אכילת שרצים, וכן מצינו בנזיר (במדבר ה, ח) 'כל ימי נזרו קדוש הוא לה', מפני שפורש א"ע מגילוח ושתיית יין וכו', ובפרשת ציצית כתיב 'והייתם קדושים לאלקיכם', וזה קאי על כל המצוות, וכמש"נ שם 'למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי והייתם קדושים וגו', וכ"ה ברמב"ן בריש הפרשה, קדושים תהיו שנצטוה האדם במ"ע לקדש עצמו במותר לו לעשות גדר וסייג ולפרוש גם ממה שהתורה התירתו, ולא יהא נבל ברשות התורה, ע"ש. והוא יסוד גדול וקדוש, שבכל פעם שהאדם מתגבר ועוצר בדיבורו, או מונע עצמו בראי' או בשמיעה אפי' במקום שיכול לדבר לראות ולשמוע ומותר לו, והוא מקדש א"ע במותר לו, הרי"ז מקיים מ"ע דאורייתא דקדושים תהיו לדעת הרמב"ן.

והנה הדבר ידוע, כי יש לפעמים כשהאדם מקבל ע"ע חומרות והידורים במצוות שבין אדם למקום, הרי"ז בא על חשבון המצוות שבין אדם לחבירו, וע"י מעשיו הוא גורם צער ועגמ"נ לזולתו, ונעשה שנאה ומחלוקת וכו' ה"י, לזה בא הכתוב להזהיר את אלו הקדושים באזהרות מרובות במצוות שבין אדם לחבירו, לומר לך שגם במצוות אלו חייב

לקיים מצות קדושים תהיו, ולהוסיף גדרים וסייגים ולקדש א"ע גם במה שמותר לומר או לעשות לחבירו, ואצ"ל שלא לעבור ח"ו על האזהרות עצמם, ועז"נ (שמות כב, ל) 'ואנשי קודש תהיון לי', ופירשו צדיקים ע"ז להיות 'מענטשליך הייליג' 'צו גאט און צו לייט', ורק אז תהיון לי, ומכלל הן אתה שומע לאו.

ובכר אמרו ז"ל, לעולם יהא אדם ירא שמים, דקודם יהא אדם ואח"כ ירא שמים, [וכן לענין תורה אמרו ז"ל דרך ארץ קדמה לתורה] ומה שאמרו לעולם יהא אדם, תיבת לעולם יש בו ג' פירושים, עולם כפשוטו בחי' מקום, ולעולם בחי' זמן, ולעולם 'פארן גאנצן עולם' בחי' נפש, כי בכל מקום ובכל זמן ולכל נפש מישראל תהיה אדם, ואין שום תירוץ בזה, ובלי בין אדם לחבירו הרי"ז כבהמה, ובלי בין אדם למקום הרי"ז כמו גוי, ושני עבודות הללו קשורים ותלויים זב"ז. ואשר ע"כ תיבת 'קדושים' כתיב חסר וא"ו, כי מידת הקדושה בלבד, עדיין חסרה ועומדת היא, עד שיהא בה ג"כ מידות טובות וישרות, ומה הועילה בכל קניניה אם רעה היא בעיני אדוניה.

ובזה יבואר לנכון מה דמצינו בכמה מקראי אצל חסידים נאמר בהם שמירה, כמש"נ 'שומר נפשות חסידיו', 'שמרה נפשי כי חסיד אני', 'ורגלי חסידיו ישמור', ועוד, והרי מבואר להדיא בזה, שמי שמתנהג בדרכי החסידות נצרך לשמירה יתירה, כנראה שלא יהא ח"ו על חשבון עניני בין אדם לחבירו, והבן.

❧ קדושים תהיו - אף אמונתך בקהל קדושים ❧

ואם אמור יאמר האדם המתקדש בקדושה ש"מ, הן החמירה תורה עד מאוד בדברים הנוגעים בין אדם לחבירו, וביותר ממצוות שבין אדם לקונו, ובכן מה לי ולצרה הזאת, מי יתן לי אבר כיונה אעופה אשכונה מחוץ לחברת בני"א, ויתבודד לו בין ההרים והגבעות ויעבוד את בוראו, ויתקשר עם כלל ישראל מרחוק, דרך העולם העליון הנקרא 'כל ישראל' (עי' נוע"א ר"פ דברים), ולכן פרשה זו בהקהל נאמרה. ולזה בא התנ"א רשב"י זיע"א בזוה"ק ריש פרשתן (פא, א) וקאמר חברייא כד מטאן לפרשתא דא הוו חדאן, לומר לך שהשגת דרכי הקדושה יבואו לך רק בחברייא

ובדיבוק חברים וזכות כח הרבים מסייעתו, וכמש"נ (תהלים פט, ו) 'אף אמונתך בקהל קדושים', 'קהל קדושים' דייקא, וכמאה"כ (ויקרא כב, לב) 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', בתוך דייקא, ואסיפתן זו טהרתן.

וע"ז אחז"ל (אבות א, יד) אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני, ופי' הרע"ב, אם אין אני זוכה לעצמי מי יזכה בשבילי, ולא יסמוך על זכות אבותיו או התקשרות לצדיקים וכדו', ומילוי חובת האדם בעולמו הוא על אחריותו בלבד, וא"ת אם כן אהיה לעצמי בהבדלה ופרישות וכו', לזאת תדע כי כשאני לעצמי מה אני, שלא תוכל לעלות במעלות העבודה כראוי ונכון, רק ע"י כח הציבור, וכאיש אחד בלב אחד, ואזי מובטח לו שישג מדריגת הקדושה, כמובא במדרש (פכ"ד, ב) נתתי קדושה לישראל לעולם, שנאמר קדושים תהיו, מדלא כתיב היו קדושים בלשון ציווי, אלא קדושים תהיו, ע"כ פירושו לא רק ציווי, אלא גם הבטחה, עי"ש במפרשים, ואולי זהו כוונת המדרש (ויק"ר פכ"ד, ט) קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני ה', קדושתו למעלה מקדושתכם, פי' דרך אצל השי"ת שייך ענין קדושה בשלימות, שהוא מובדל ומופרש מכל וכל, ואין לו שום דמיון כלל, ולית מחשבה תפיסה ביה כלל, משא"כ ישראל קדושים הם רק בשילוב האחדות והדביקות בתוך הכלל, ובזה מיושב הערת הרה"ק מפרשיסחא, אמאי דכתיב קדושים תהיו חסר וא"ו, והוא מפני שקדושת ישראל אינה כקדושת השי"ת בשלימות.

❦ קדושים תהיו - והתקדשתם והייתם קדושים ❧

ויש ליישב עוד בזה, אמאי דכתיב קדושים חסר וא"ו קדשים תהיו, כי הוא מלשון קָדַשׁ ופירושו מוכן ומזומן, כדפירש"י עה"פ (בראשית לח,

ב. בליקוטי דברי דוד עמ' ס"א מובא שהרה"ק הרבי ר' דוד מלעלוב זיע"א היה אומר, אשר ליהודי צריך להיות ג' כוחות, [א] א קאפ פוהל מיט דאגות, און א ריינעם מוח. [ב] א קרעטשמע פוהל מיט קולעניסטען און התבודדות. [ג] א שטאט פוהל מיט קריגעריי און א מקום מנוחה. [אפי' ראשו מלא דאגות ישאר לו מח נקי, בבית מרזח מלא שיכורים ויהיה לו התבודדות, בעיר מלאה זבחי ריב ובכ"ז מצא לו מקום מנוחה]. הרי שיש מציאות לאדם שאפי' שהוא בהקהל, מ"מ יוכל להתבודד בינו לבין קונו ולהיות מובדל ומופרש ודבוק בהשי"ת.

פרשת אחרי קדושים

ה

(כא) 'איה הקדשה היא בעינים', וכן פי' עה"פ (דברים כג, יח) 'ולא יהיה קדש בבני ישראל'. [נוכל דין קבלת תענית בתפלת מנחה שקודם התענית, ילפי' מהפסוק (ויאל ב, טו) 'קדשו צום קראו עצרה', שצריך להזמין את הצום ולקבלו מקודם, והוא לעיכובא, (עי' שו"ע סי' תקסב ובמ"ב שם סקכ"ב בשם הרי"ף)], והכוונה בזה, שאל יאמר האדם איך אזכה בכלל לקדושים תהיו, ומה שייכות יש לי לזה, ובמה אוכל להשיגו. אף אתה אמור לו משאחז"ל (יומא לט, א) עה"פ 'והתקדשתם והייתם קדושים', אדם מקדש עצמו מעט מקדשים אותו הרבה, מלמטה מקדשים אותו מלמעלה, בעוה"ז מקדשים אותו לעוה"ב, כי כל חובת האדם בעולמו הוא להכין עצמו להיות כלי קיבול לקבלת הקדושה, ליזהר שלא יקלקל וישמור א"ע בכל מאי דאפשר, והשי"ת יגמור בעדו לטובה, ויערה עליו רוח טהרה ממרום, כי הבא ליטהר מסייעין אותו (שם לח, ב) ויעשה את מה שבידו לעשות מעט מעט בסור מרע ועשה טוב, כי בין כך ובין כך כולם צריכים לסייעתא דשמיא ברב או במעט, וכאמרם ז"ל (קדושין ל, ב) אלמלי הקב"ה עוזרו אין יכול לו, ועבודת האדם היא רק קדשים תהיו, להיות מוכן ומזומן להשגת הקדושה, במ"ע ול"ת, ותו לא מדי.

ולבן תמצא שבכל מקום בתורה שנכתב בו ציווי קדושים, בפרשת שמיני ופרשת נזיר הנ"ל, ובפרשת אמור (כא, ה) ובפרשת ציצית (במדבר טו, מ) כולו כתיבי חסר וא"ו, ובכל מקום שם שנאמר כי קדוש אני ה', נכתב מלא בוא"ו, דו"ק ותשכח.

ובאמת הרי גם לפי הפירוש כפשוטו, קדושים תהיו להיות פרוש ומובדל מעבירה, או להתקדש במותר לו כהרמב"ן, הלא בכל פרישה והבדלה אפי' במעט, הרי הוא נבדל ומתעלה ממצבו הקודם למעלה יתירה, זוהי קדושה, כי מצוה זו נאמרה בהקהל לכל איש ישראל, וכל חד וחד לפום דרגא דילי', חייב להתעלות ממדריגתו לעוד דרגא יותר. ולפי"ז י"ל היכי תימצא שאדם גדול בישראל אינו איש קדוש, אם עומד הוא בדרגתו הגבוהה תמיד מבלי זיו כ"ש, ומאידך גיסא, אדם פשוט מישראל אשר קדוש יאמר לו, אם מזמן לזמן מתעלה מעט מעט, והבן.

השי"ת יעזרנו ע"ד כבוד שמו, ונזכה כולנו כאחד להיטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה, מעלה אחר מעלה, מתוך רוב שמחה ונחת עם הרחבה גדולה בבריות גופא ונפשא, אנס"ו.

זה כלל גדול בתורה – זו היא כל התורה כולה

ואהבת לרעך כמוך אני הוי"ה (ויקרא יט, יח) והביא רש"י מהתו"כ, אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה, ובגמ' שבת (לא, א) באותו גר שבא לפני הלל להתגייר, וא"ל דעלך סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושא זיל גמור, ופירש"י שם, רעך זה הקב"ה שנא' (משלי כז) ריעך ורע אביך אל תעזוב, אל תעבור על דבריו, שהרי עלך שנאווי שיעבור חבריך על דבריך, לישנא אחרינא, חבריך ממש, כגון גזילה גניבה וכו', שבין אדם לחבירו, הם רוב מצוות התורה, ע"ש.

ויש לומר ששני פירושי רש"י תליא בשני הגירסאות הנ"ל, דבגמ' קאמר הלל זו היא כל התורה כולה, זהו כפי' ראשון ברש"י דרעך זה הקב"ה שלא תעבור על דבריו, וזה קאי על כל התורה כולה, אבל רבי עקיבא אמר זה כלל גדול בתורה, ולא כל התורה, משום דזה קאי רק על מצוות שבין אדם לחבירו שהם רוב המצוות ולא כולם, ע"כ זהו רק כלל גדול בתורה.

אבל באמת שני פירושי רש"י עולים בקנה אחד ושניהם אחת, עפ"י הידוע דעניני בין אדם לחבירו חמירי ביותר מאשר ענינים שבין אדם למקום, כמשאחז"ל סוף יומא, דאין יוה"כ מכפר ע"ז, ודור המבול לא נחתם דינם אלא על הגזל, ונפרעין ע"ז בעוה"ז, משא"כ בעבירות שבין אדם למקום קוב"ה מאריך אפי' וגבי דילי' לעוה"ב, וגם יונקי שדים נבלעו במחלוקת קורח וכו', ופירשו הטעם בזה, כי כל עבירה שבין אדם לחבירו הרי יש בזה גם עבירה שבין אדם למקום שעבר על מ"ע או ל"ת, משא"כ בבין אדם למקום זהו עבירה בינו לבין קונו בלבד, ולכן אל תעשה לחברך מאי דעלך סני שבכך אתה עובר גם על דברי רעך זה הקב"ה, וזהו כל התורה.

פרשת אחרי קדושים

ז

ובזה יש לפרש בדרך רמז, ואהבת לרעך כמוך אני ה', שקודם צריך לאהוב את חבירו, ורק אח"כ אני ה', כי כל המצוות שבין אדם לחבירו הכלולים במצוות ואהבת לרעך כמוך, הם קודמים למצוות של אני ה' שהם המצוות שבין אדם למקום, ולא עוד, אלא שע"י הזהירות וההתגברות בענינים שבין אדם לחבירו, יזכה לאני ה', היינו להיות קרוב אל ה' ולהשלים עצמו גם בבין אדם למקום.

ועל דרך זה, קבלה בידינו מה שאמר הרה"ק הרבי ר' דוד מלעלוב זיע"א, דעיקר העצה היעוצה להשיג אהבת השי"ת הוא ע"י אהבת ישראל, שהרי אהבת ישראל הוא דבר מוחשי, שהאדם אוהב את חבירו ואח"כ ממילא ישיג אהבת ה', כי אהבת האב והבן תלויין ועומדין זה בזה. ובה פ' 'ואהבת לרעך כמוך', שע"י אהבת ישראל יזכה לאני ה', שישג אהבת ה', ע"כ. ומיושב בזה קו' הראשונים (ע"י בזה בתניא קדישא פמ"ט) איך אפשר לצוות על אהבת ה', כמ"ש 'ואהבת את ה' וגו'', על אדם קרוץ מחומר בו"ד, לאהוב את ה' שאינו משיגו ובלתי מוחש כלל, ואיך שייך לאהבו, [דבשלמא יראת ה' אפשר לצוות לאדם שיהיה ירא מאיזה דבר אפי' שאינו מוחש אצלו בפועל, כי יש לו פחד בלבו בכל אופן] אמנם ע"י אהבת ישראל אמיתית בקל יוכל להשיגו.

והנה בגמ' (ברכות סא, ב) תניא רבי אליעזר אומר אם נאמר בכל נפשך, למה נאמר בכל מאודך וכו', אלא אם יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו, לכך נאמר בכל מאודך, עי"ש. ותימה גדולה היא דאטו בשופטני עסקינן, כי מי הוא זה אשר ממונו חביב ועדיף עליו מגופו, ומה יתן ומה יוסיף לו כל כסף וזהב שבעולם אם אין לו את גופו בבריאות הגוה"נ, והרי כל אשר לו יתן האדם בעד נפשו, ופי' בזה צדיקים (ע"י מחשבות חרוץ אות ז) דקאי על מדריגת הצדיקים שאחז"ל (חולין צא, א ועוד) צדיקים ממונם חביב עליהם מגופם, כי המה לוחמים עם גופם ונותנים לו רק כדי חיותו לעבודת השי"ת, ומייסרים את הגוף תמיד כדי שלא יחטיא אותו ח"ו בהבלי העולם, משא"כ ממונם המגיע לידם שהרי הוא בתכלית הכשרות מנוקה מאיסור גזל ואונאה וכו', ואפשר לקיים בו מצות צדקה וחסד וכו', אשר ע"כ ממונם חביב עליהם יותר מגופם.

ולפי"ן אם נפרש הכתוב כפשוטו ואהבת לרעך כמוך, כמוך ממש, הרי לא יעלה על הדבר כהוגן, כי הם אינם אוהבים א"ע וממעטים תמיד ככל האפשר בהנאת העוה"ז, ולזה קאמר קרא כמוך אני ה', פי' כמוך באהבת השי"ת פן יהא אהבתו לישראל באה"ר ואהבת עולם א"ס, כי המה בנים למקום ואהבת האב והבן, הא בהא תליא.

ואהבת לרעך כמוך אני הוי"ה – פירושו בכמה אנפין

והנה לאסוקי שמעתתא להשלמת הענין יש לפרש בעוד כמה אופנים מקרא זה, 'ואהבת לרעך כמוך אני ה', מהו הכוונה באומרו כאן 'אני ה', ולעיל בפסוק ט"ז כתיב 'לא תעמוד על דם רעך אני ה', פירש"י נאמן לשלם שכר ונאמן ליפרע, (וכן פירש"י בעו"מ), ואולי גם כאן הכוונה כן.

ועוד י"ל בזה, שאם האדם מקיים מצות ואהבת לרעך כמוך, ונו"נ עם חבירו באהבה ואחוה שלו' ורעות, הרי"ז פעמיים אח"ד, והיו לאחדים. שהוא עולה בגימ' כ"ו כמנין שם הוי"ה ב"ה, כי ע"י האחדות

ג. וזאת היתה ג"כ מדריגתו הרמה של הרה"ק הרבי ר' דוד מלעלוב זיע"א באהבת ישראל, כמש"כ בספה"ק תפארת שלמה (רמזי פורים ד"ה כי מרדכי) וזל"ק, וזה שמסיים דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו. כי זהו מעלת מרדכי היהודי שמקודם ה' מנהיג ומשפיע השלום לעמו בני, ואח"כ ג"כ לכל זרעו כי גם הם מזרע ישראל. כי מקודם כתי' (אסתר ט, כז) 'קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלווים אליהם', כל איש קרוב אצל עצמו ואצל זרעו, לא כן דרך הצדיקים האמיתיים כמו מרדכי שהי' מקודם דורש טוב לעמו ואח"כ דובר שלום לכל זרעו. וכדרך הזה שמענו מפה קדוש הרב הוותיק אוהב ישראל ר' דוד מלעלוב זלה"ה שאמר בזה"ל, איך תאמרו עלי שאני צדיק הדור, אם אני עדיין מרגיש בעצמי אהבת בני זרעי יותר מבשאר בני, עכלה"ק. וזהו מדריגה נשגבה לאהוב את חבירו יותר מבנו שהוא עצמו ובשרו וטבע אהבת האב על הבן ביותר, וזהו יותר מ'כמוך ממש'.

והוא היה אומר פי' דברי הגמ' (מגילה כח, א) שאלו תלמידיו את ר' שיזרא במה הארכת ימים, א"ל וכו', ולא ששתי בתקלת חברי. והוא פלאי, דהלא אפי' באויבים כבר נאמר 'בנפול אויבך אל תשמח', והלא מדה מגונה היא עד מאוד לשמוח בנפילת חבירו ח"ו. ואמר דהכוונה היא דאפי' כשהיה ר"ז בעידנא דחדוותא בשמחות יוצ"ח וכדו', לא הי' שמחתו שלימה, בזכרו תמיד לנגד עיניו צרות

והאהבה שיש ביניהם, אהב"ה עולה בגימ' אח"ד, ואומרים [וגם עושים למעשה] פעמיים באהבה, עי"ז נעשה יחודא שלים בשמא דקוב"ה, וזהו כוונת הכתוב באומרו אני הוי"ה.

ובאופן אחר י"ל, עפ"י משאחז"ל (שבת קנא, ב) כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים, וכן אמרו (יומא כג, א) כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו, ובמידה שאדם מודד מודדין לו (מגילה יב, ב), ובספח"ק קדושת לוי הביא הרבה פעמים (בפ' בשלח, בדרושים לחנוכה, בדרושים לפורים, בפ' נשא, ובפ' מצורע ד"ה והנה נבין, ועי"ש בהגה"ה באריכות) בשם מרנא הבעש"ט זיע"א, שהי' מוכיח תמיד את העולם עם דברי המדרש עה"פ 'ה' צלך על יד ימינך', שהצל עושה כל דבר שהאדם עושה, וכן כביכול אצל השי"ת, דכל מה שהאדם עושה למטה מעורר עובדא דלעילא, ועושה השי"ת דוגמתו ומנהיגין אותו כן מלמעלה, לכן אם מתנהג בחסד וברחמים ומידות טובות כן יושפע עליו ממעל, עכדה"ק. וזהו כוונת הכתוב 'ואהבת לרעך כמוך' אזי 'כמוך אני ה', כי כמוני כמוך לטב או למוטב ח"ו, והבחירה בידך, והבן היטב למעשה.

או יאמר, עפ"י הסיפור הידוע (שיח שרפי קודש ח"ד והו"ד במגדל דוד עמ' מו) שהרבי ר' דוד מלעלוב זיע"א, שמע פ"א איך שמלמד דרדקי לומד עם התינוקות א"ב ונקודות, וילד א' אמר בין כל פסוק ופסוק את שם הוי"ה, מחמת שבין כל פסוק יש סימן של שני יודי"ן, [שני נקודות הדומים ליודי"ן] זה למעלה מזה, וא"ל רבו הנני נותן לך סימן וכלל גדול שלא תטעה עוד, הכלל שאם תמצא שני יודי"ן יחד בשוה א' ליד השני, אז נעשה שם הוי"ה, אבל אם תמצא שני יודי"ן זה ע"ג זה אינו שם השם, אלא סימן מפריד וסוף פסוק, ע"כ. ודבר זה לענין דיבוק חבירים נאמר, והבן. וזה"פ ואהבת לרעך כמוך, שעומדין שני היודי"ן בשווה ובאהבה, אז נעשה 'אני ה', שמאיר ומתגלה שם הוי"ה ב"ה.

עוד פי' בזה הרה"ק מרוזין זיע"א, והמשיל הדבר לשני אוהבים שהיה נפשם קשורה מאוד, והיו מקום מגוריהם רחוקים זה מזה, והגיע עילה על אחד מהם ונגמר דינו ליהרג, והוכרז שכל המדינה יבואו לראות דין האיש הזה. ובא האוהב הזה ג"כ לשם, ובראותו כי הנידון הוא חברו, צעק בקול גדול הניתוהו אני הוא שעשיתי העוול הזה ולא חברי. והגיע הענין למלך, וקרא אותם לשאול להם אמיתת הדבר, אז השיב לו אני יודע שחברי לא עשה שום עוול, כי אני מכיר מזגו ומהותו שאי אפשר לו לעשות כן, א"כ אין זה רק עילה, וחיי תלוי בחיי חברי, מוטב שאמות ולא אראה במיתת חברי, וכן השיב לו גם חברו. אז פטר אותם המלך וביקש מהם שבין אוהבים כמותכם אני ג"כ חפץ להיות, ותכניסו אותי באהבתכם, ואני ג"כ אהיה לכם אוהב כזה. כן הדבר כאשר יגיע למעלת 'ואהבת לרעך כמוך', אז 'אני ה', מבקש לשרות בכם, שתאהבו גם אותי, ואני ג"כ אהיה לכם לאוהב נאמן.

וזהו מה שאמר הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע לפרש הפסוק (שמות יט, ה) 'והייתם לי סגולה מכל העמים', סגולה מלשון סגול, שנקודת הסגול יש בו דבר מיוחד, שעל איזה צד ואופן שאתה מהפכו הוא נשאר סגול [משא"כ שאר נקודות כגון ציר"י אם מהפכו נעשה לשוו"א, או פת"ח כשמהפכו נעשה סימן של סוף פסוק], וכ"ה בטעמי המקרא, מונח זרקא מונח סגול, שהוא סגול בהיפך, נקודה א' מלמעלה ושנים מלמטה, לרמז שכלל ישראל הם 'עם סגולה' דומים לסגול בכל מצב שהיהודי נמצא ומתהפך בגו"ר, השי"ת עמו באשר הוא שם, ויהודי נשאר יהודי על כל פנים. והרמז בזה כנ"ל, ששני נקודות הם שני יודי"ן שאוהבים זה את זה, ובא הנקודה השלישית שזהו הקב"ה בכבודו ובעצמו כבי' ומצטרף אליהם ומבקש לשרות ביניהם ונעשה סגול נצחי.

שבעה כללי יסוד מוצקים **שהם עצות ודרכים בהלכות אהבת ישראל**

אשר נתן לנו
רבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זי"ע

ואלו הם:

- א. **אם** חפצים לדבק ולחבר שני גזירי עצים שיהיו מחוברים, ולא ינתקו לנצח, אזי מוכרחים לנסר מכל א' מהם היטב את הסענקאס והבליטות, עד שלא ישאר שום דבר בולט בא' יותר מחבירו, או אז ידובקו והיו לאחדים, וד"ל.
- ב. **עד** שתסתכל לראות במעלות וחסרונות חבירך, טול אתה קורה מבין עיניך, והבט לתוכך אתה ופעולותיך האיך הם. (שני דברים אלו קיבל רבינו הק' מפומא דאליהו ז"ל, ואמר לו שיזכור זה לכל ימי חייו, שיח שרפי קודש שמ"א)
- ג. **כשראה** את היהודי הקדוש זי"ע מוכיח את חבירו קשות, נענה אליו ואמר, עדיף יותר שתתפלל עליו שיבורך בגשמיות ורוחניות. ובעמך לפני ה' בין לבין קונך, (ועין לא ראתה אלקים זולתיך) והנך מעתיר על חבירך לברכה והצלחה, זוהי אהבת ישראל אמיתית.
- ד. **אם** אתה אוהבי באמת, ובכן אמור לי עתה מה כואב בליבי ומה חסר לי, כך שמע רבינו שיחה נאה בין שני איכרים כפריים, ומזה למד 'לקח טוב' לעצמו, (שם אות ר"מ).
- ה. **איך** תאמרו עלי שאני צדיק, בזמן שאני אוהב את בני וזרעי יותר ממשאר בני ישראל, (תפארת שלמה של"א ב').
- ו. **כל** אשר בשם ישראל יכונה, לא נמצא בו רע כלל וכלל, ומה שיש בו מן הרע, הרי הוא חלק הגוי שבקרבו, אבל בישראל לא נמצא רע, (שיח שרפי קודש ח"א ע"ז).
- ז. **ואנכי** תולעת ולא איש (תהלים כב, ז) פי' היה נוח לי יותר לאכול תולעת ח"ו, מאשר לאכול [לצער] בן אדם, (ליקוטי דברי דוד).